‘De economische ontwikkeling van Stad en Ommeland: waar staan we in 2030?’

Presentatie voor Sociëteit De Commanderie, De Amshoff, Kiel-Windeweer, 9 maart 2015.

Jouke van Dijk, Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse FRW-RUG
Voorzitter directie Waddenacademie
President European Regional Science Association

Email: jouke.van.dijk@rug.nl
Website: www.joukevandijk.nl

Trends

1. Economische groei stagneert: crisis is nog niet over
2. Krimp/vergrijzing: beroepsbevolking neemt af; aardbevingen
3. Regionale verschillen nemen af en positie Randstad verschuift
4. Economische herstructurering naar meer diensten gaat door
5. Kennisintensivering, ICT-revolutie, opleidingsniveau stijgt: maar ook 250.000 analfabeten en 1,5 miljoen laaggeletterden
6. Banen op MBO-2/3 niveau verdwijnen en komen niet weer terug
7. Toenemende mobiliteit, ‘Nieuwe Werken’ (migratie, pendel en wonen)
8. Veranderende arbeidsverhoudingen (flexibiliteit, ZZP, leven lang leren)
9. Veranderende competentie-eisen → 21st century skills
10. Decentralisatie van (arbeidsmarkt)beleid door rijk naar gemeenten

Hoe staan we er nu voor?

Regional quality of life Index

(Source, PBL, 2014)

Nederland ligt centraal in Europa en het Noorden dus ook!
En we hebben het prima!

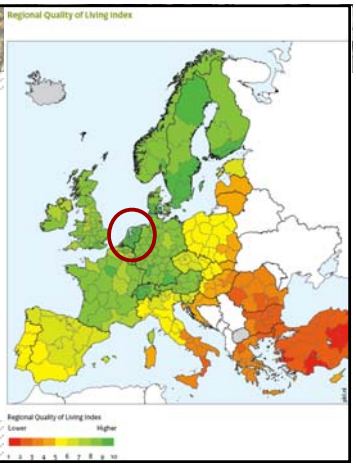

Ontwikkeling werkloosheid 2003-2014

Grafiek 1 Werkloze beroepsbevolking (seizoengecorrigeerd) en WW-uitkeringen

Bron: CBS, UWV.

Is de crisis nu voorbij of komt er weer een nieuwe dip?
Niemand weet het!

Toename WW sinds januari 2010

Ontwikkeling lopende WW-uitkeringen totaal en sectoren zorg&welzijn, bouwnijverheid en uitzendbedrijven (indexcijfers jan 2010=100)

Bron: UWV, 2014

university of groningen

Werkloosheid %, 2013

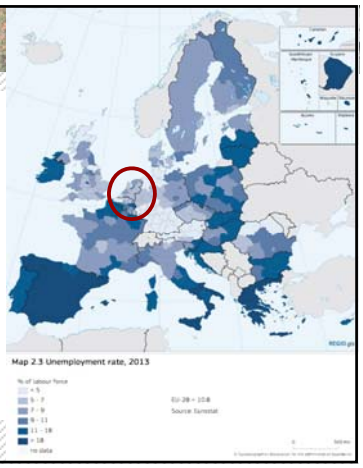

Source: EU-Commission (July 2014) Investment for jobs and growth, 6-th Report on Economic, Social and Territorial Cohesion

university of groningen

Economische trends

university of groningen

Ontwikkeling werkgelegenheid Bron: Louter, 2011

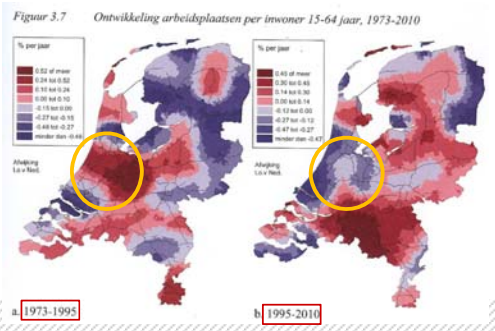

university of groningen

Stand en groei materiaal gerichte activiteiten (industrie,bouw,transp,distributie)

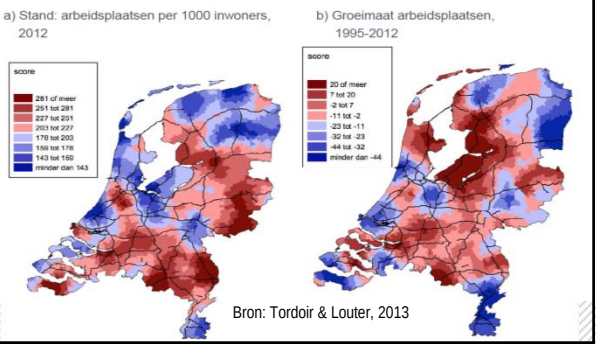

Bron: Tordoir & Louter, 2013

university of groningen

Stand en groei informatie gerichte activiteiten(zak.+fin.diensten,hoofdkant., R&D)

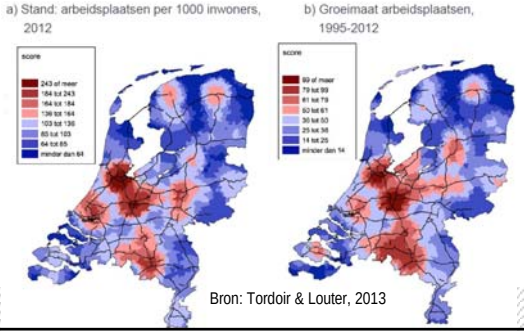

Bron: Tordoir & Louter, 2013

university of groningen

Stand en groei persoons gerichte activiteiten (cultuur/toerisme/recre,onderw,zorg)

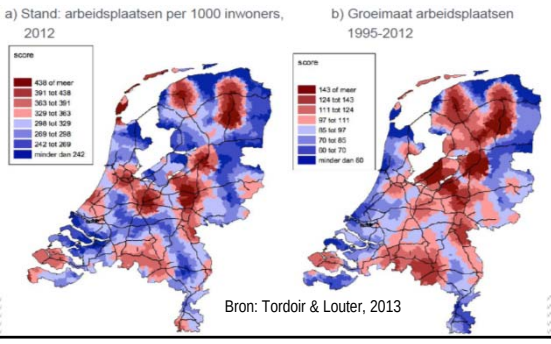

Bron: Tordoir & Louter, 2013

Noord-Nederland: twee "Functional Urban Areas": Leeuwarden en Groningen (OESO, 2014)

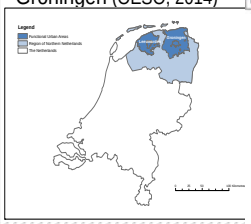

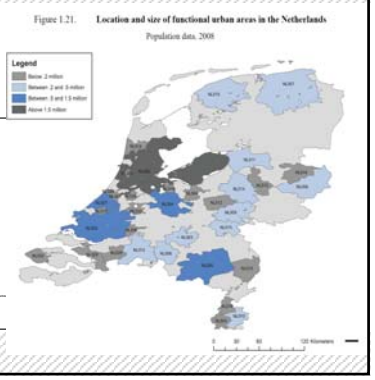

Groei / krimp van de werkgelegenheid 2008-2013

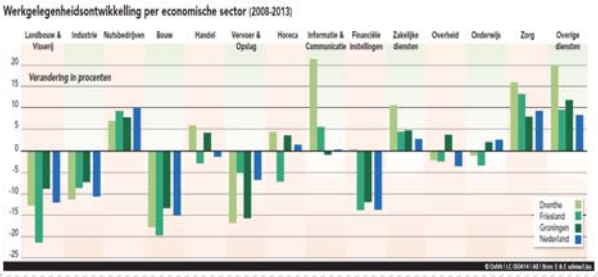

Werkloosheidverschillen tussen landsdelen worden kleiner

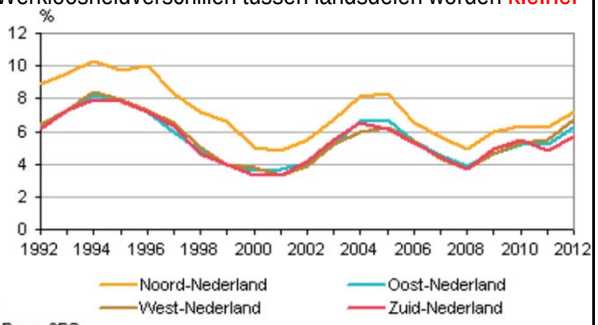

Bron: CBS

Maar: grotere werkloosheidsverschillen binnen landsdelen!

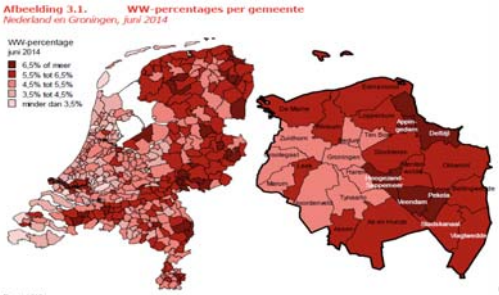

Doelgroepen Participatiewet: WWB, Wajong en WSW

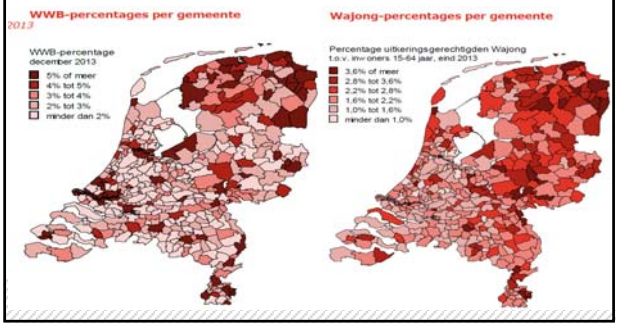

Demografische trends

university of groningen

Bevolkingsontwikkeling 2010-2025

Totale bevolking

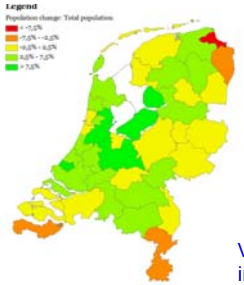

Bevolking 15-64

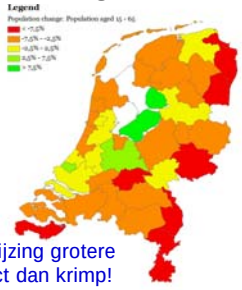

Vergrijzing grotere impact dan krimp!

university of groningen

Ontwikkeling totale bevolking 2012-2025

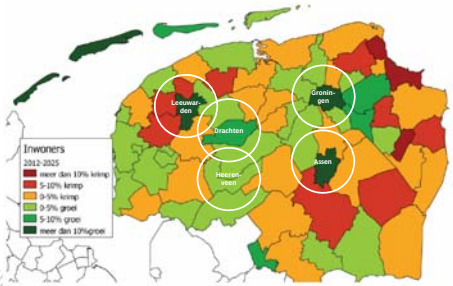

Bron: CAB, 2012

university of groningen

Bevolkingsontwikkeling 20-64 jarigen 2012-2025

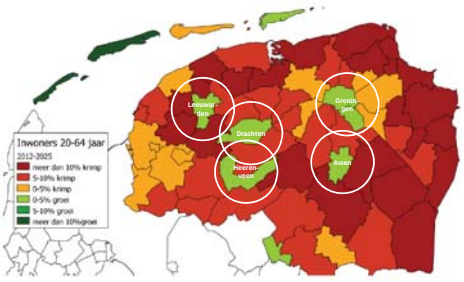

Bron: CAB, 2012

university of groningen

Bedreigd Bestaan (1959)

› 30 november 1959 eerste exemplaar uitgereikt aan Commisaris van de Koningin W.A. Offerhaus.

university of groningen

25

Bevolkingsontwikkeling Noord-Groningen 1960-2010

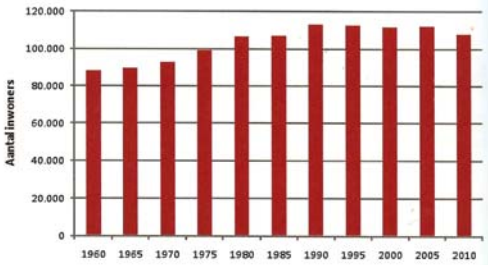

Figuur 4. Bevolkingsontwikkeling Noord-Groningen 1960-2010
Bron: CBS, bewerking CAB

university of groningen

26

Er zijn ook dorpen die groeien in de periode 1995-2009!

Figuur 7. Bevolkingsontwikkeling naar dorp, 1995-2009
Bron: CBS, bewerking CAB

university of groningen

27

Hoe kleiner het dorp, hoe beter de leefbaarheid

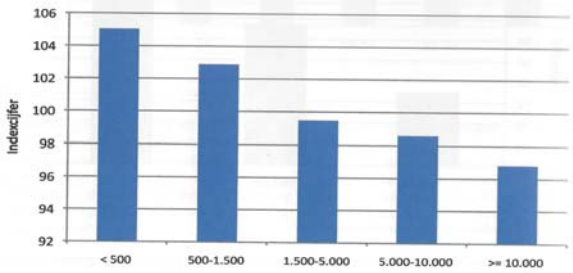

Bron: Gardenier, 2013

university of groningen

28

Voorzieningen niet cruciaal voor tevredenheid

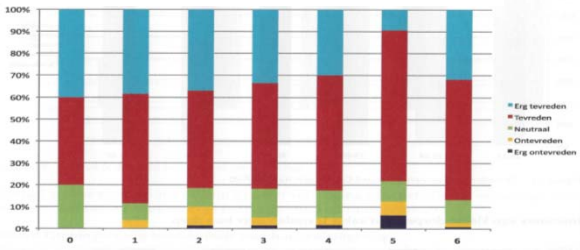

Figuur 61. Tevredenheid met de woonplaats naar voorzieningenniveau dorpen (0=geen en 6= veel voorzieningen)

Bron: Gardenier, 2013

university of groningen

29

Migratiepatronen van jongeren

Leeftijd 15 – 20

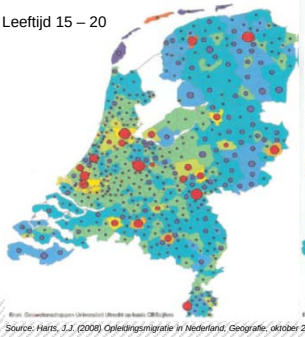

Leeftijd 20 – 25

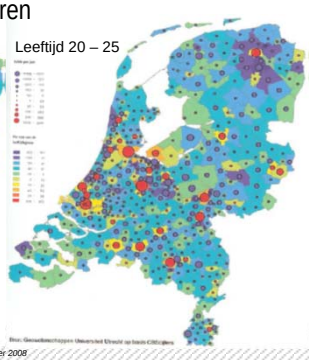

Source: Haris, J.J. (2008) Opleidingsmigratie in Nederland, Geografie, oktober 2008

university of groningen

Ruimtelijke uitsortering via het roltrap model: jongeren gaan naar de stad voor hoger onderwijs

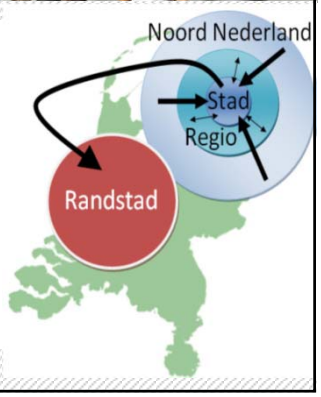

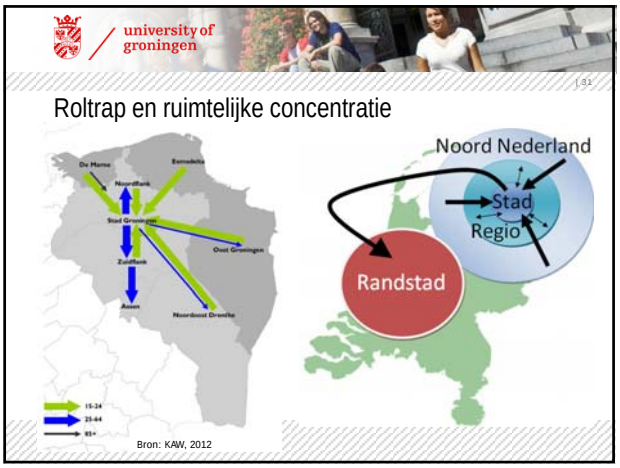
university of groningen
Roltrap en ruimtelijke concentratie
Noord Nederland
Stad
Regio
Randstad
Bron: KAW, 2012

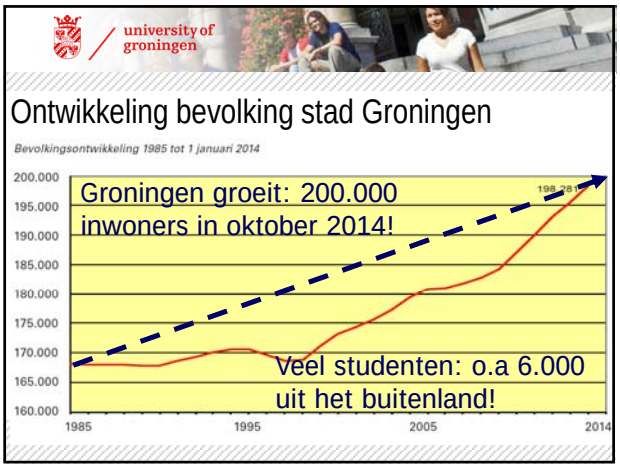
university of groningen
Ontwikkeling bevolking stad Groningen
Bevolkingsontwikkeling 1985 tot 1 januari 2014
200.000
195.000
190.000
185.000
180.000
175.000
170.000
165.000
160.000
1985
1995
2005
2014
Groningen groeit: 200.000 inwoners in oktober 2014!
Veel studenten: o.a 6.000 uit het buitenland!

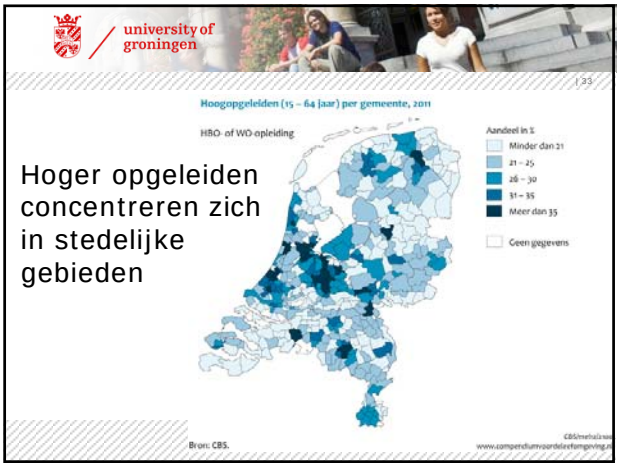
university of groningen
Hoogopgeleiden (15 – 64 jaar) per gemeente, 2011
HBO- of WO-opleiding
Aandeel in %
Minder dan 21
21 – 25
26 – 30
31 – 35
Meer dan 35
Geen gegevens
Hoger opgeleiden concentreren zich in stedelijke gebieden
Bron: CBS.

university of groningen
Brain drain?
• Concentratie hoger opgeleiden in steden begint bij studiekeuze
• Studiesteden houden per saldo afgestudeerden vast, maar voor werk iets meer dan voor wonen
• Gaat ten koste van omliggende regio, maar gemeenten dicht bij de stad Groningen gaan er per saldo ook op vooruit
• Noorden grotendeels zelfvoorzienend in opleiden hoger opgeleiden
• Beetje Braindrain naar de Randstad: is dat dan erg?
• Grote verschillen naar studierichting: vooral economen en juristen vertrekken
• Gaan de 'besten' weg? Nee! Alleen bij de economen en juristen
Bron: Viktor Venhorst (2012), 'Smart move? The spatial mobility of higher education graduates', Groningen, RUG/FRW, dissertation.

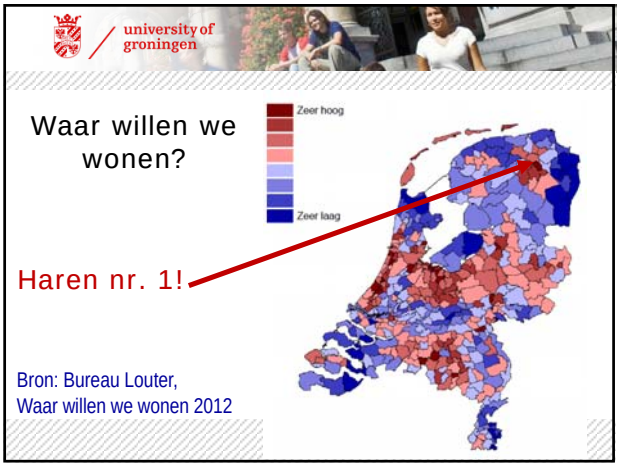
university of groningen
Waar willen we wonen?
Zeer hoog
Zeer laag
Haren nr. 1!
Bron: Bureau Louter, Waar willen we wonen 2012

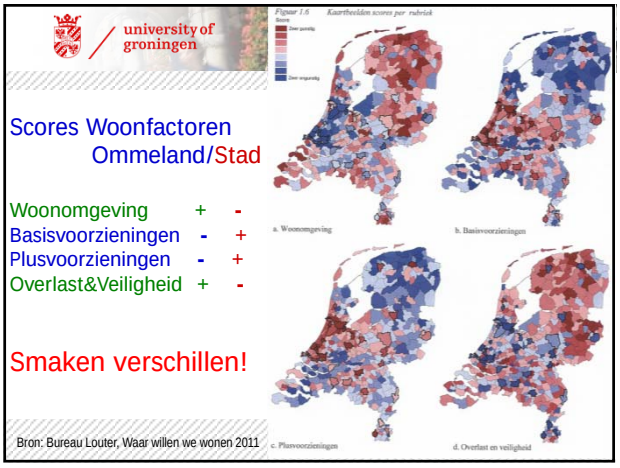
university of groningen
Scores Woonfactoren Ommeland/Stad
Woonomgeving + -
Basisvoorzieningen - +
Plusvoorzieningen - +
Overlast&Veiligheid + -
Smaken verschillen!
Bron: Bureau Louter, Waar willen we wonen 2011

university of groningen

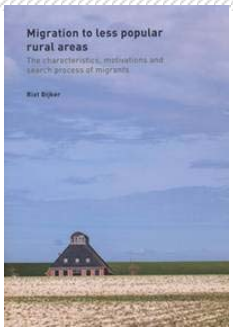

Proefschrift Rixt Bijker (januari 2013): Er zijn ook veel migranten **naar** de minder populaire rurale gebieden!
Als je maar wel snel naar de stad kunt, dus goede verbindingen cruciaal, inclusief snel internet

university of groningen

Grote forensen stromen over steeds langere afstanden van van vooral hoger opgeleiden (Power couples):

ZZP-ers + het Nieuwe Werken: geen vaste werklocatie cruciaal:
+ Mooi Wonen
+ Broadband ICT

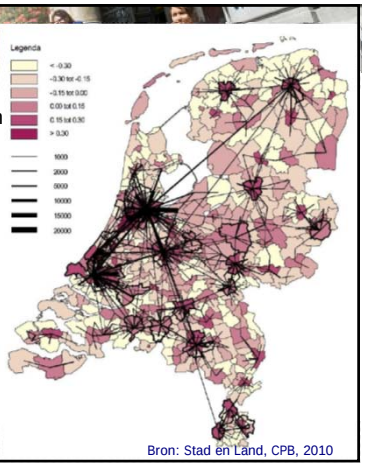

Bron: Stad en Land, CPB, 2010

university of groningen

Niet overal is goed ICT Broadband en dat is noodzakelijk!

Zie ook RUG rapport 'Breedband op het platteland' van Koen Salemink en Dirk Strijker (http://www.rug.nl/frw/news/2012/final_breedband.pdf)

N.B. Plan van Kamp van vandaag voor internet-radio voor platteland lost niks op: inferieure kwaliteit!

university of groningen

Mainport Nieuw knooppunt in opmars

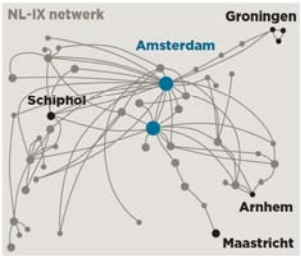

Interneteconomie

fte: 100+

% van bbp: 5,3%

Aandeel in totaal banen: 1,5%

Jaarlijkse groei ('07-'13): 7-9%

university of groningen

ECONOMIE

Eigen sfeertje bij IBM

DvhN, 11-10-2013

- Schommelbanken en houten chalers in nieuw kantoor in Groningen
- Al 60 man aan het werk, straks 100, tenslotte 350 tot 400

Door Bouke Nieboer

Groningen In noordwestwaart loopt het nieuwe kantoor van IBM in Groningen wel. Met alleen maar aangemonde jonge graduates, maar ook meer alternatief medebliet grata schommelbanken en houten chalets. De net-afgestudeerden zeggen voor de helaand, de zest voor een eiert waarin de jongeren zich zeker thuisvoelen.

Er zijn inmiddels zich 60 mensen aangesteunen (leet de Amerikaanse softwareteam in Sacs meeste naar 100 medewerkers eind dit jaar en naar 350 tot 400 man, als het concept van servicecenter op volle sterten draait. De bewarfermaters Johan van der Stel en Carola Bos, samen mimen in dit voor IBM nieuwe concept, hadden en hebben het er druk mee.

De eerste 'Schelag nieuwbakkers' IBM'ers werdt na klaargestoomd. Ben is in haar nopjes met de groep. 'Je doetlik: weet eens hoe ziets en handig de pragt is', zegt ze. 'Ik denk dat we hier al heel goede kandidaten op onze vragen afsteef'. Bos: 'We zijn bewuyst niet op een bedrijvenmeeste gaan zitten. We zitten in het centrum (Grolmeyer Poiderviey, hoeven de A28, ed.), waardoor je al eens anders eiert krijgt. Je krijgt zo eens naar de supermarkt, dat een beweg-

▲ De nieuwe medewerkers van IBM in Groningen werken in een Alpenlandschap. Foto's: Dutch/Corné Sparnhaan

interesse naar de Groningse vestiging gebleken. Waar ook het IBM's commercialisatiemanager Johanne Letterie: 'De eigen motivatie is een heel belangrijke factor voor IBM-overnemen.' Jelmer Ben zilverhelingt ziekte wies en je de wereing en selectie van personeel. Er zijn inmiddels 150 kandidaten op onlinegrijs-bedrijven op te vinden.

university of groningen

Groningen in top online-cities

Onlangs waren zeven Groningse online-bedrijven terug te vinden in de top van het klassement van snelste groeiers, de Fast50.

▲ De Mediacentrale is de kraamkamer van de Groningse online-bedrijven. Foto: Arnhard Dirkik

Bouke Nieboer

GRONINGEN De stad Groningen is op weg online-city van Nederland te worden. Vooruitziet, als de stagnerende economie weer aantrekt, zullen er meer mensen uit het Noorden van de Randstad gaan wonen en werken. Dat is de stellingname van de Rabobank in Groningen in herinnerbedrijven maar de Gemeente gaan actief bemoedigen.

De gemeente Haren ziet vergelijkbaar beeld. Ook hier zijn de Telecom-bedrijfjes verdichtten van de normal, stell Haren als een goede vestiging voor servicecenter op volle sterten draait. De bewarfermaters Johan van der Stel en Carola Bos, samen mimen in dit voor IBM nieuwe concept, hadden en hebben het er druk mee.

De eerste 'Schelag nieuwbakkers' IBM'ers werdt na klaargestoomd. Ben is in haar nopjes met de groep. 'Je doetlik: weet eens hoe ziets en handig de pragt is', zegt ze. 'Ik denk dat we hier al heel goede kandidaten op onze vragen afsteef'. Bos: 'We zijn bewuyst niet op een bedrijvenmeeste gaan zitten. We zitten in het centrum (Grolmeyer Poiderviey, hoeven de A28, ed.), waardoor je al eens anders eiert krijgt. Je krijgt zo eens naar de supermarkt, dat een beweg-

'Weet je, des te minder geld je hebt, des te creatiever word je'

Bron: Dagblad van het Noorden, 26 november 2014

‘Google moet naar Stad’

REPORTAGE DE HUISKAT VAN DE OOSTERPARK

Bob de Buurtkat is misschien wel het meest populaire beest van de Oosterparkwijk. Hij kwam al een voorbij op Facebook. Een kijkje aan het Linnaeuspleein.

Een aai voor buurtkat Bob

Bron: Dagblad van het Noorden, 4 maart 2015

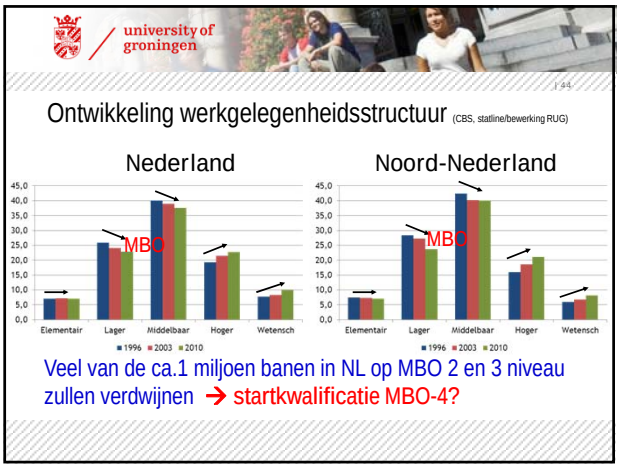

Internetbankieren kost sector duizenden mensen hun baan

In de sector verdwijnen de komende vijf jaar nog 15.000 banen

Steeds minder banen bij ING

Bron: Dagblad van het Noorden, 26 november 2014

Al die verdwenen mbo-banen komen dus nooit meer terug

Na de crisis zullen de mbo-banen in de techniek en de zorg terugkeren, verwacht het kabinet. Maar niets is minder waar, menen *Jouke van Dijk* en *Wim van de Pol*. Beleidsmakers en opleidingen hebben geen tijd te verliezen.

Bron: NRC 17 mei 2014

‘Robotisering kost tot drie miljoen banen’

PvhN, 2-10-2014

ROTTERDAM Door de technologische ontwikkelingen komen mogelijk twee tot drie miljoen banen op de tocht te staan.

Dit stelt onderzoeksbureau Deloitte op basis van eigen onderzoek. De onderzoekers spreken van een conservatieve inschatting. Vooral voor lageropgeleiden, zoals administratief personeel, assemblagemedewerkers, pizzakoeriers en vakkenvullers, is straks mogelijk geen betaald werk meer. Ook taxi-, vrachtwagen- en buschauffeurs lopen een hoog risico.

Voor hoger opgeleiden liggen de risico’s vooral bij beroepen op kort-hbo-niveau (laborant, verzekeringsagent, opzichter en elektricien) en op hbo/wo-niveau bij beroepen als accountants en analisten.

Groepen die hard worden geraakt zijn mbo’ers (1,3 miljoen) en medewerkers in de sectoren economie, recht en management (0,8 miljoen) en techniek (0,5 miljoen), aldus Deloitte.

university of groningen

| 49

Minister sluit baanloze toekomst niet uit

DvhN, 30-9-2014

DEN HAAG Minister Lodewijk Asscher van Sociale Zaken sluit niet uit dat er in de toekomst voor veel mensen geen betaald werk meer is.

Door technologische ontwikkelingen kan de meeste arbeid straks wel-licht door robots of machines worden verricht. De overheid moet er dan voor zorgen dat er voor die mensen wel een inkomen is, zodat ze kunnen blijven profiteren van de welvaartsgroei.

Asscher zei dat gisteren tijdens een congres in Den Haag. Hij onderstreepte dat het kabinet het niet zo ver wil laten komen. Het zet in op bij-voorbeeld onderwijs, opleiding, verlaging van de lasten op arbeid en een betere begeleiding van werkzoeken om te voorkomen dat steeds meer werkgelegenheid verloren gaat.

Volgens de minister is de angst dat veel werkgelegenheid verdwijnt door technologische ontwikkelingen niet nieuw. Hij citeerde de Britse economen Keynes, die dat al in 1930 voorspelde.

Asscher wees erop dat technologische veranderingen steeds sneller gaan. Een situatie waarin robots het werk van mensen overnemen is alleszins denkbaar. De minister noemde ontwikkelingen die nu al gaande zijn, zoals zelfrijdende auto's en volautomatische melkrobots. „Robots worden in hoog tempo toegankelijker, betrouwbaarder en goedkoper. Ze zijn goedkoop, ziek, nooit ziek, werken 24 uur per dag."

Anderzijds kan Nederland ook profiteren van technologische voorsprong. Die kan zorgen voor meer welvaart, welligheid en een hogere levensverwachting, benadrukte de minister. Een schadeverlie van robotisering is volgens Asscher wel dat het evenwicht tussen arbeid en kapitaal verloren gaat. De rijkdom komt vooral terecht bij de kapitaalbezitters en de hoogopgeleiden. Werknemers met lagere inkomens zijn de dupe.

Asscher zei niet wat de overheid precies moet doen om mensen een inkomen te verschaffen als er in de toekomst oneerbiedigt geen werk meer voor hen is. Er zouden dan „nieuwe instrumenten" komen, maar welke liet hij in het midden. Ook moet dan het belastingsteelsel op de helling, omdat er bijvoorbeeld minder loonbelasting binnenkomt.

Voorzitter Reinier Castelein van vakbond De Unie noemt de uitspraken van Asscher heftig. „De inkt van de miljoenennota is nog niet droog, waarin de regering negh honderdduizend banen te willen scheppen en dan nu deze opmerking." Als Asscher meent deze trend te keren, moet hij ook met een plan komen voor de middenklasse die dan de dupe is, vindt Castelein. „Want dat is de groep die het werk kaltzraakt."

university of groningen

| 50

Benodigde vaardigheden voor de 21ste eeuw:

Toenemend belang van algemene vaardigheden die zorgen voor aanpassingsvermogen

Moeten zgn. 'pret'opleidingen als dierverzorging, kapster worden afgeschaft?

university of groningen

| 51

▲ Ondanks fraaie toekomstscheuren is de crisis goed merkbaar in de Eemsdelta. Vier FNV-kaderleden laiden de noodklok. Foto: Archief DvhN

Grote zorgen over Eemsdelta

- Werknemers vinden situatie slechter dan ooit
- Pantrilet kaderleden FNV: Stad Groningen wordt boosdeelgd

Door Bouke Nielsen

Delfzijl Werknemers uit de Eemsdelta zegen maken zich grote zorgen over de zuhtje toekomst. In een pantrilet geven ze aan dat de crisis er fors toeslaat, ondanks alleslei fraaie perspectieven die er de afgelopen jaren zijn geschetst. Ze vinden dat de aanduiding, als het om investeringen gaat, zich wel eens mag verplaatsen van de stad Groningen naar de Oostnederlanden.

Vier FNV-kaderleden uit diverse bedrijven in het Eemsdelta-gebied hebben daarom de koppen bij elkaar gestoken. Ze zoeligen andere vakbondsleden uit om maandagavond bij elkaar te komen in De Bokker in Delfzijl om te onderzoeken of er gezamenlijk actie moet worden ondernomen.

Inzem pantrilet zeggen de FNV'ers dat in de afgelopen jaren mooie kansrijke perspectieven voor de regio zijn geschetst, maar daar is voor hun gevoel weinig meer van over. De crisis is teruggekeerd en de voorsuitzichten zijn slecht."

Jan Wiersma (PvdA-raadslid Delfzijl en kaderlid Akzo Nobel) is een van de initiatiefnemers. "Waar het om gaat is dat hier het aanlgaat uit de grond wordt gebuald en het geld naar de EV Nederland gaat. Een deel van de Zuidersmedjes gaden komt dan terug, maar dat geld landt vooral in de stad Groningen."

Wiersma en de zijnen zeggen dat hun gevoel vergelijkbaar is met dat van de provincie Groningen dat gezondstanig erwaart dat de Randstad voorthurend bevoordeeld wordt. Maar ook hun pantrilet: "Wij hebben ook het gevoel dat er wel een Stad is maar geen Oostnederlanden in de provincie Groningen."

Wiersma maakt zich grote zorgen over de ontwikkelingen in Delfzijl en omgeving. "Zo slecht als de situatie nu is, is het volgens mij nog nooit geweest", zegt Jan Wiersma. "Ik maar wel eens terugdenken aan voormalig burgemeester Bert Smidt van Eemsmond. Die zei tien jaar geleden dat de chemie na een aantal jaren naar een einde zou loopt. Zou het nu al zo ver zijn?"

Als nod-voorzitter van de ondernemingsraad bij Akzo op het Chemiepark is Wiersma goed ingevoerd in de rendementen, maar hij mag zich daarover niet uiten. Het is echter geen geheim dat het sleutelgaat met elektriciteitscentrale Delfzijl lage of lange tijd stil zo dat een aantal anderen partijen door een dat gaat. Ook aluminiumsmelter Aldel beleeft al langer mezze tijden.

Wiersma: "We willen daar maandag graag over praten. Een open discussie. Ik hoop dat we mensen in beweginnen krijgen. Het gaat niet alleen om Delfzijl maar ook om de windmolenbedrijven in de Eemshaven. De windmolens op zee gaan heel veel werk opleveren, maar voor wie? Voor mensen uit de regio of voor Portugezen en Roemenen?"

ADVERTENTIE

DvhN, 29-10-2013

PROMOTIEDAGEN
CONVENTIEPALEIS HEERENHAAG
5&6 NOVEMBER
GEOPENBAAR GEBOUW
www.promotiedagen.nl

'Kolencentrales schaden natuur'

- Uitspraak Raad van State tegenslag voor RWE-centrale Eemshaven

Door Gerdi van Hofslet

Groningen De natuur raakt twee in aanbouw zijnde kolencentrales op de Maasvlakte vendechter: niets doen de uitstoot van miljoenen kilo's uitkomt en zwaveldioxide. Dit ondanks maatregelen om die schade te compenseren. De provincie Zuid-Holland kan niet duidelijk maken dat die compensatie natuurschade kan voorkomen.

Dat is het oordeel van de Raad van State in een zaak die is aangespannen door onder meer Greenpeace en Natuur & Milieu. En hoewel de affaire van beide centrales doorgaat, kan de provincie voortvlg geen natuurvergunning verlenen.

Tegenstanders van de kolencentrales juichen de uitspraak toe. Volgens hun heeft die ook grotegen voor de aaak tegen de RWE/Essent kolencentrale in de Eemshaven. Twincig organisaties uit Nederland en Duitsland hebben een rechtszaak lopen bij de Raad van State tegen de natuurvergunning voor die centrale. De uitspraak wendt komend voorjaar of in de zomer verwacht. Eerder heeft de Raad de natuurvergunning voor de centrale afgewezen.

De verpltlijting is niet getroken. RWE probeert de schade aan de natuur in de Eemshaven zoh te compenseren in de omgeving. Maar er is weel onduidelijkhed over de effecten van die compensatie. Bovendien wordt er geen compensatie geboden voor de schade in Duitsland", zegt Rim Wit van Natuur & Milieu.

university of groningen

| 52

Bijval voor Aldel over kosten stroomverbruik

DvhN, 21-10-2013

- Nederlandse grootverbruikers betalen half miljard meer dan Duitse
- Onderzoek: Energiebeleid in EU 'volledig zoek'

Groningen Aldel uit Delfzijl scheerde al langs de afgrond vanwege de hoge stroomkosten. Maar nu is uit onderzoek gebleken dat de aluminiumsmelter niet alleen staat. Nederlandse grootverbruikers van elektriciteit betalen gemiddeld jaarlijks bijna een half miljard euro meer voor stroom dan hun concurrenten in Duitsland.

Dat heeft de Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW) berekend. De conclusie is dat deze ontwikkeling slecht is voor de concurrentiepositie van deze circa dertig stroomintensieve bedrijven.

Het energiebeleid van de Europese Unie, waarbij wordt ingezet op één grote markt en geen concurrentieradeles tussen landen, is 'volledig zoek', zegt VEMW-directeur Hans Gehrfeld. Een paar jaar geleden was er volgens hem nog een gelijk speelveld in Noordwest-Europa. Maar doordat in Duitland de opwekking van duurzame energie erg wordt gesubsidieerd, moeten Nederlandse bedrijven nu gemiddeld zo'n 34 euro meer neertelt jen per megawattuur stroom dan op de Duitse markt.

In totaal nemen onze grootverbruikers hierom extra mee het buitenland. Dat zorgt voor bezwaal van werkgelegenheid in Nederland."

De minister kondigde deze ommezwaie en andere maatregelen al eerder aan in de dna-zaak tussl ber in financiële moed verkeerende Aldel. Het bedrijf dit in de problemen doordat het aanzienlijk meer geld heeft je aan elektriciteit dan concurrenten in bijvoorbeeld Duitsland. In het Duitsland hoeftdan grootverbruikers meer bedrangt geen compensatiemaatrelen te betalen en geldt in een korting van 80 procent.

Aldel kong zeldzaam aan overbruggingskredet van het Rijk en de provincie Groningen waarmee het voortbestaan ver tot stuide van het jaar werd zeker gemeld. Daardoor is er meer tijd om het plan voor een dieper elektriciteitsmeetnet te worden. Aldel die bekel kan Aldel geschikte stroom kopen bij de omliggende. Tegenwoor Gary Klesch heeft zich bereid verklaard 25 jaar Klesch gaan zo de verbindingen investeren.

Milieudefensie heeft kritiek op de aanpak. Dit ondersteunt het dreigende bij grotere zuiggen die wel hun 'volledige energieinvoering' moeten verklaren, volgens het gelaspie de vervoeler bezaal, zindt directeur Hans Berkhoven. "Bezoeg dranen dan niet alleen op waar hun eigen verwaging, maar mogelijk ook ong [illegible]

▲ Recent betoogden werknemers van Aldel bij de Noordcentrale in de Eemshaven tegen de hoge stroomprijzen. Foto: Archief Sieso Veenstra

Minister Kamp helpt Aldel met hoge energierekening

DvhN, 21-10-2013

- Minister wil ontwerpjlge concurrentie uit buitenland voorkomen

Delfzijl/Den Haag De zoekactie van aluminiumsmelter Aldel in Delfzijl lijkt definitief weig gevaal. Ex-minister Henk Kamp (Economische Zaken) vanaf vrijdag jaar 78 miljoen euro bescheiden heeft voor bestrijmen dat wel energie gebruiken. Die bedrijven compenseerde van hun hoge energiebeslting om concurrentie concurrentie van bedrijven uit buitenland voorkomen.

"In de landen om ons heen krijgen grootverbruikers aanzienlijk compensatie", aldus Kamp. Vanmiddag deze maatregel kunnen Nederlandse bedrijven vijftien miljoen euro meer dan het buitenland. Dat zorgt voor bezwaal van werkgelegenheid in Nederland."

De minister kondigde deze ommezwaie en andere maatregelen al eerder aan in de dna-zaak tussl ber in financiële moed verkeerende Aldel. Het bedrijf dit in de problemen doordat het aanzienlijk meer geld heeft je aan elektriciteit dan concurrenten in bijvoorbeeld Duitsland. In het Duitsland hoeftdan grootverbruikers meer bedrangt geen compensatiemaatrelen te betalen en geldt in een korting van 80 procent.

Aldel kong zeldzaam aan overbruggingskredet van het Rijk en de provincie Groningen waarmee het voortbestaan ver tot stuide van het jaar werd zeker gemeld. Daardoor is er meer tijd om het plan voor een dieper elektriciteitsmeetnet te worden. Aldel die bekel kan Aldel geschikte stroom kopen bij de omliggende. Tegenwoor Gary Klesch heeft zich bereid verklaard 25 jaar Klesch gaan zo de verbindingen investeren.

Milieudefensie heeft kritiek op de aanpak. Dit ondersteunt het dreigende bij grotere zuiggen die wel hun 'volledige energieinvoering' moeten verklaren, volgens het gelaspie de vervoeler bezaal, zindt directeur Hans Berkhoven. "Bezoeg dranen dan niet alleen op waar hun eigen verwaging, maar mogelijk ook ong [illegible]

university of groningen

| 53

ECONOMIE

Energienota is boosdoener

DvhN, 5-11-2013

- Bijeenkomst in Delfzijl van verontruste werknemers industrie Eemsdelta
- 'Regio wordt aan het lijntje gehouden'

Door Bouke Nielsen

Delfzijl Industrie is de motor van Delfzijl en met de industrie gaat het niet goed. Daarover waren de vakbondsvertegenwoordigers van allerlei bedrijven uit die regio het wel eens. En ze zien dén ontzaak de hoge energiekosten en in het verlengde daarvan de overheid die er maar niet in slaagt binnen Europa gelijke omstandigheden te schappen.

Er werd een pantrilet getrokken met de periode 2005-2006, toen Akzo, ESD en Aldel ook al worstelden met steeds oplopende energienotas. Nu is het niet anders, was de conclusie, al zijn er maatsoorverschillen. Een vertegenwoordiger van het Chemiepark Delfzijl: 'Niet zo noch van de gekke dat Aldel een stroomkabel naar Duitsland moet trekken, terwijl hier in de regio volop stroom, ook schone, aanwezig is.'

Een paar verontruste kaderleden hadden de aanzet gegeven tot de bijeenkomst gisteravond in Delfzijl.

Bron: Dagblad van het Noorden, 14 november 2014

Het smelten van aluminium kan weer uit

ACHTERGROND ALDEL

Dat was een jaartje geleden nog onvoorstelbaar. Dat Aldel begin volgend jaar ondermeets de poort weer opent, had zelfs grote baas Gary Klesch niet verwacht, vertijk grongd.

Vrij marsen mellen grang weer bij zoo werken

Een voorbeeld voor de wereld

Inbrekers slaan slag in Oorlogsmuseum in Assen

REPORTAGE HERSTART ALDEL

Belegde broodjes, frisse sapjes, warme happen, woorden van dezelfde temperatuur. En het mag. Want wie had verwacht dat Aldel een dik jaar na de sluiting een geslaagde herstart zou vieren?

De aluminiumorgels klinken weer

'Mensen hebben veel voor Aldel over maar de grens komt in zicht'

Bron: Dagblad van het Noorden, 4 maart 2014

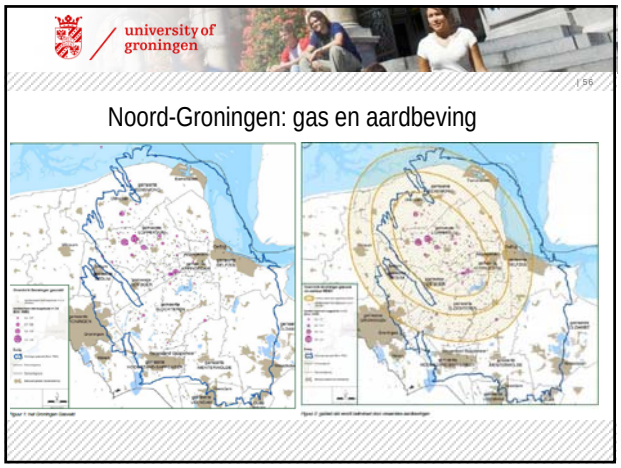

Noord-Groningen: gas en aardbeving

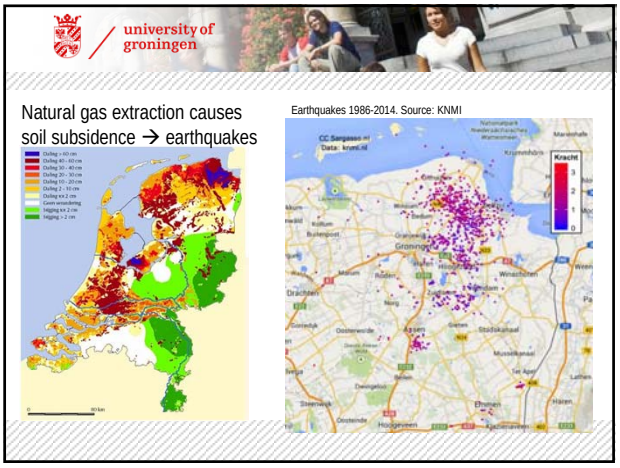

Natural gas extraction causes soil subsidence → earthquakes

Earthquakes 1986-2014. Source: KNMI

'Sorry? Nee, dat heeft nog nooit iemand gezegd'

Bron: Dagblad van het Noorden, 13 november 2014

DvhN afgelopen zaterdag: Deltaplan: alle 100.000 werklozen bouwvakkers inzetten voor het bouwen van 80.000 nieuwe aardbevingsbestendige en energiezuinige huizen. Kosten (slechts) 32 miljard over 8 jaar, maar 24 miljard komt terug door besparingen WW, BTW en Loonbelasting

Werklozen inzetten in Groningen

Bron: Dagblad van het Noorden, 7 maart 2015

'Inktzwarte dag O-Groningen'

'Gemeenten in Oost-Groningen failliet door de werkvoorziening'

DvhN, 4 juni 2014

university of GRONINGEN

19 donderdag 26 juni 2014

DAGBLAD VAN HET NOORDEN

Chaotisch debat reddingsplan

Johan de Veer

GRONINGEN Een reddingsplan voor de bestrijding van de hoge werkloosheid in Oost-Groningen stit er nog niet in na een chaotisch geëindigd debat in Provinciale Staten van Groningen.

De PvdA stelde voor een onafhankelijke commissie met kanjers van buiteruf te benoemen. Die zou een alternatief moeten maken voor de hardnekkige arbeidsmarktproblematiek. Te veel mensen staan in Oost-Groningen langs de kant. Ook telt de regio maar weinig mensen met een opleiding. Op gedeputeerde William Moorlag bijvoorbeeld die een belangrijke bijdrage leverde aan het binnenwerken van het miljard voor het gaswinningsgebied. Ook financieel specialist Jan Batting die in de fractie een cruciale rol speelt bij begrotingsvraagstukken kreeg een plaats. Dat op hetzelfde schoot de Socialistische Partij in het verkiezende koelgat. „Met zulke gewiekste politici een commissie van buitenaf benoemen, dat is pas een motie van wantrouwen", stelde SP-fractievoorzitter Sandra Beckerman. Vinser reagerende als door een adder gebeten. „U heeft in Pekela een werkhouder Hennie Hemmes die problemen heeft met een werkvoorzieningschap en zijn krediet daar heeft verspeeld." Coalitiepartner VVD zei oorzakelijk gekend te zijn in de aanpak voor een reddingsplan in Oost-Groningen. „Als je een pact wilt sluiten moet je anderen daar vooraf juist nauw betrekken en er niet mee overrompelen", vindt VVD-fractievoorzitter Mirjam Wulf-se. „Als het gaat om werkgelegenheid in Oost-Groningen gaan wij liever voor concrete projecten zoals een Factory Outlet Centrum (FOC). Daar hebben we geen externe commissie voor nodig." Gedeputeerde Yvonne van Mastrigt (PvdA) nam het op voor de eigen fractie. „We moeten ons er niet voor schamen assistentie te zoeken. Als je problemen hebt die je niet met het beschikbare arsenaal kun oplossen, moet je hulp durven te vragen." Het debat eindigde zeer chaotisch. De PvdA kreeg steun van CDA en ChristenUnie. Vrij Mandaat twijfelde. VVD, SP, D66, PVV en GroenLinks namen afstand van de motie. Om genoeg stemmen te krijgen, riepen partijen afwezige Statenleden op naar het provinciehuis te komen. Schorsingen volgden. Om haaiie over te voorkomen, bedoor de PvdA de motie aan te houden.

'We hebben in Oost-Groningen geen externe commissie nodig'

Buste van Thomson in Eerste Kamer

'Kabinet had te weinig kennis voor gaswinningsplan'

university of groningen

Ruim baan voor Oost-Groningen

Commissie Van Zijl

MET VEREENDE KRACHT
Akkoord van Westerlee

Prima verhalen, er is geld en ze bieden faciliteiten, kredieten, etc.

Probleem: welke innovatieve ondernemers creëren de banen die passen bij de mensen in de regio?

univ gron

ECONOMIE 33

ACHTERGROND BIOBOXX

De groene kliko hoort over een tijdje wellicht tot het verleden, net als het vak van containerreiniger. De in Hoogeveen ontwikkelde Bioboxx moet daarvoor zorgen.

Aanval op de groene container

'We zijn al geheid door een Amerikaanse supermarktketen'

De patenten zijn nu van Berry Plastics, dat relaties dezer dagen bijpraat over nieuwe dimensies uit het Stadskanaalse.

De magie en potentie van Stopaq duren voort in Stadskanaal

Mentaliteit Frans Nooren is ons cultureel erfgoed

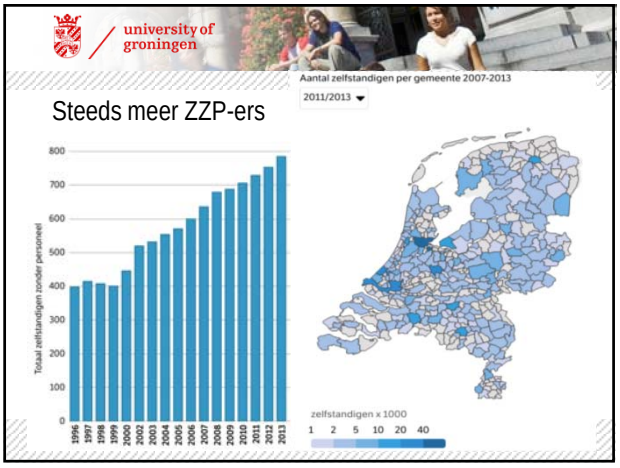

university of groningen

Steeds meer ZZP-ers

univers groning

DVHN 29

Inkoopbeleid overheid slecht voor personeel

ECONOMIE

We experimenteren zelfs met kartion uit plantaardige afvalproducten

REPORTAGE COTTAGE INDUSTRIES

Gangmakers van het platteland

Wat je haar aanstreft is met het gevolg van een of ander beleid

Aan-huis-bedrijfjes maken De Marne weer levendig

REPORTAGE COTTAGE INDUSTRIES

Bedrijven in lege kroegen en kerken

Er is een Hortbuizen voor en na de komst van Wong

Duitsland?

Nederland heeft de werklozen en Duitsland de banen. Het is dus logisch als Nederlanders op zoek gaan naar werk aan de andere kant van de grens.

Verschillen met Duitsland groter

Dvk N, 8 mei 2014

VAN WERK NAAR ARBEIT

DAGBLAD SERIE

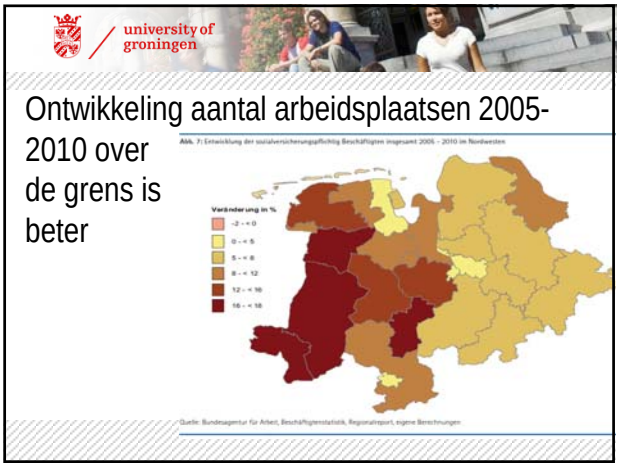

Ontwikkeling aantal arbeidsplaatsen 2005-2010 over de grens is beter

Abb. 7: Entwicklung der sozialversicherungspflichtig Beschäftigten insgesamt 2005 – 2010 im Nordwesten

Veränderung in %

-2 - < 0

0 - < 5

5 - < 8

8 - < 12

12 - < 16

16 - < 18

Quelle: Bundesagentur für Arbeit, Beschäftigtenstatistik, Regionalreport, eigene Berechnungen

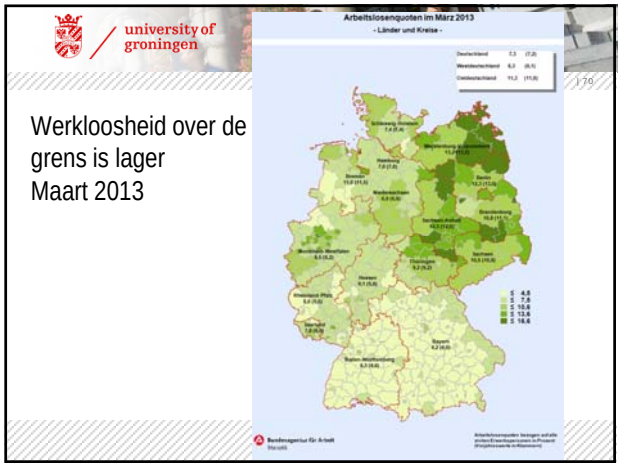

Werkloosheid over de grens is lager Maart 2013

Arbeitslosenquoten im März 2013

- Länder und Kreise -

Bundesagentur für Arbeit

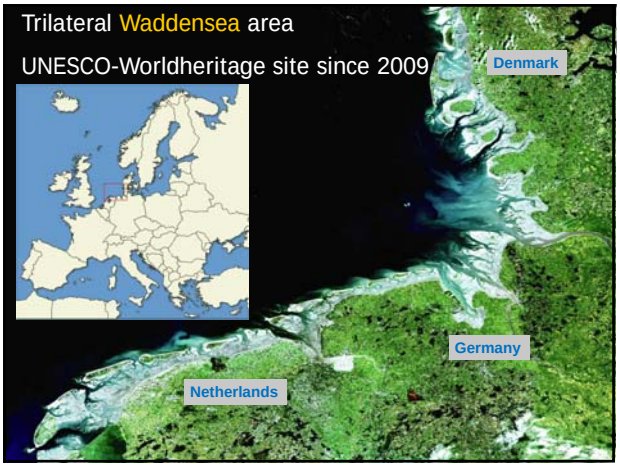

Trilateral Waddensea area

UNESCO-Worldheritage site since 2009

Denmark

Germany

Netherlands

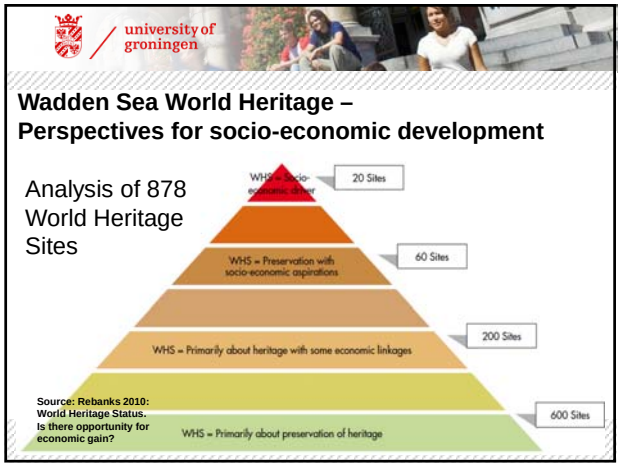

Wadden Sea World Heritage – Perspectives for socio-economic development

Analysis of 878 World Heritage Sites

WHS = Socio-economic driver — 20 Sites

WHS = Preservation with socio-economic aspirations — 60 Sites

WHS = Primarily about heritage with some economic linkages — 200 Sites

WHS = Primarily about preservation of heritage — 600 Sites

Source: Rebanks 2010: World Heritage Status. Is there opportunity for economic gain?

Ook op voorpagina
Dagblad van het Noorden,
5 maart 2015

15 vrijdag 28 november 2014

OPINIE KENNISCENTRUM

Lauwersoog is de perfecte plaats om hét kenniscentrum voor garnalenvisserij van de Noordzee te worden. De bereikbaarheid kan verbeterd worden en de kansen voor toerisme en recreatie liggen voor het oprapen

Lauwersoog verdient beter

Nico Bakker

Wat dan:
legaal wiet kweken?

Wie moet wat gaan doen?

Wat is er aan de hand?

- Noorden: banen groei goed, werkloosheid iets hoger, meer uitkeringen, lager inkomen, lager opleidingsniveau
- Economische crisis is hardnekkig, regionale verschillen kleiner, Noordelijke woningmarkt is moeilijk, aardbevingen
- Noorden: voorlopig geen krimp, wel vergrijzing: bevolking concentreert zich in de steden, platteland vergrijst
- Ook naar krimpgebieden verhuizen best veel mensen
- Migratie en leefbaarheid van dorpen, niet direct afhankelijk van voorzieningen
- Randstad steeds meer congestie, steeds meer behoefte aan goed leven in mooie woonomgeving
- Platteland: consumptieruimte + Nieuwe Werken, maar dan wel met Broadband ICT
- Gebrek aan creativiteit en bestuurlijke slagkracht

Wat is er nodig?

- Herstructurering van de woningmarkt (koop en huur), onderwijsaanbod, zorgaanbod, voorzieningen
- Creatieve ideeën voor leefbaarheid, sociale cohesie, voorzieningen, Koop een Krot, etc.
- Financiën: regio heeft geld + Rijk na stadsvernieuwings-fonds nu plattelandsvernieuwingsfonds
- Andere regelgeving (AFM) nodig dan in de Randstad
- Overal snel internet

- En verder: creativiteit, innovatie, ondernemerschap en bestuurlijke slagkracht, elkaar wat gunnen en kennis!
- + Samenwerken van overheden, woningcorporaties, onderwijs- en zorginstellingen en bedrijfsleven (banken, bouw) en regelgeving toegesneden op het Noorden

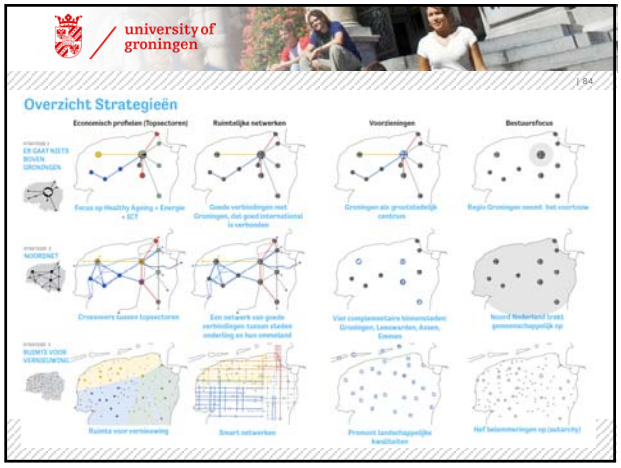

university of groningen

Kapitaal:
- Economisch
- Menselijk
- Cultureel
- Natuurlijk

+

Zelfvertrouwen
Creativiteit
Uitstraling

university of groningen

Regional quality of life Index
(Source, PBL, 2014)

Nederland ligt centraal in Europa en het Noorden dus ook!
En we hebben het prima!

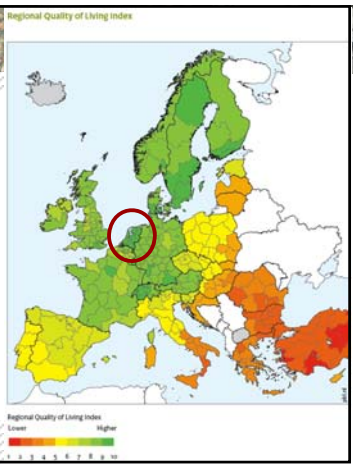

university of groningen

Waar staan we in 2030?

- Het Noorden is een Economische Top Regio in Europa met zelfvertrouwen, creativiteit en uitstraling
- Prettig woongebied, groeiende bevolking; hoge levensverwachting, geen aardbevingsproblemen meer
- Stad Groningen heeft 250.000 inwoners en een kennisstad als Oxford met 75.000 studenten (waarvan 20.000 uit het buitenland)
- Blauwe is stad een succes (en Meerstad is vol)
- Waddengebied een top toeristische attractie, ook aan de kustkant
- HSL naar Schiphol en Hamburg/Berlijn; Eelde 5x per dag lijndienst naar Schiphol en/of London en/of Frankfurt + lijndiensten in Europa
- Komt dit uit? Alleen als u er zelf en vele anderen hierin geloven!

university of groningen

Dank voor uw aandacht

university of groningen

‘De economische ontwikkeling van Stad en Ommeland: waar staan we in 2030?’

Presentatie voor Sociëteit De Commanderie, De Amshoff, Kiel-Windeweer, 9 maart 2015.

Jouke van Dijk, Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse FRW-RUG
Voorzitter directie Waddenacademie
President European Regional Science Association

Email: jouke.van.dijk@rug.nl
Website: www.joukevandijk.nl